

روزنوشت زندگی رهبر شهید انقلاب اسلامی

۲۹ فروردین ۱۳۱۸: سیدعلی خامنه‌ای، فرزند آیت‌الله سیدجواد خامنه‌ای، در مشهد مقدس و در خانواده‌ای روحانی چشم به جهان گشود.

۱۳۲۲: در چهارسالگی، آموزش قرآن کریم را در مکتب‌خانه آغاز کرد و نخستین گام‌های علمی خود را برداشت.

۱۳۲۸: هم‌زمان با تحصیل در دبستان، فراگیری مقدمات علوم حوزوی را نیز آغاز کرد و از همان سال‌ها مسیر علم و دین را در کنار یکدیگر پیمود.

۱۳۳۶: در سفری کوتاه به نجف اشرف، از درس شماری از مراجع و استادان برجسته حوزه علمیه نجف بهره برد. در همین سال، نخستین دیدار او با امام خمینی (ره) رقم خورد؛ دیداری که سرآغاز پیوندی ماندگار با نهضت اسلامی شد.

۱۳۳۷: برای ادامه تحصیل راهی حوزه علمیه قم شد و در درس امام خمینی (ره) و دیگر استادان برجسته حوزه حضور یافت.

۱۳۴۱: با آغاز نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی (ره)، فعالیت‌های سیاسی و مبارزاتی خود علیه رژیم پهلوی را آغاز کرد و وارد میدان مبارزه شد.

۱۲ خرداد ۱۳۴۲: در آستانه قیام پانزده خرداد، نخستین بار توسط ساواک بازداشت شد. پس از آزادی، بار دیگر دستگیر و ده روز را در بازداشتگاه نظامی مشهد، زیر سخت‌ترین فشارها و شکنجه‌ها سپری کرد.

بهمن ۱۳۴۲: پس از سخنرانی‌های افشاگرانه در کرمان و زاهدان، برای دومین بار بازداشت و به زندان قزل‌قلعه تهران منتقل شد و نزدیک به دو ماه را در سلول انفرادی گذراند.

۱۳۴۳: به دلیل بیماری پدر، قم را ترک کرد و به مشهد بازگشت. در کنار رسیدگی به پدر، تحصیل خود را نزد آیت‌الله میلانی ادامه داد و در محافل ادبی مشهد نیز حضوری فعال یافت.

۱۳۴۳: با منصوره خجسته باقرزاده ازدواج کرد؛ زندگی مشترکی که حاصل آن چهار پسر و دو دختر بود. نام فرزندان ایشان به ترتیب سن سیدمصطفی متولد ۱۳۴۴، سیدمجتبی متولد ۱۳۴۸، سیدمسعود متولد سال ۱۳۵۳، سیدمیثم متولد سال ۱۳۵۷، بشری‌سادات متولد ۱۳۵۹ و هدی‌سادات ۱۳۶۰ است.

۱۳۴۵: با تشدید فشارهای ساواک، مدتی زندگی مخفیانه را در تهران تجربه کرد.

۱۳۴۶: برای سومین بار بازداشت و زندانی شد.

۱۳۴۷: در درس تخصصی تفسیر قرآن را برای طلاب آغاز کرد؛ جلساتی که به یکی از مهم‌ترین محافل فکری و فرهنگی جوانان انقلابی تبدیل شد.

۱۳۴۹: برای چهارمین بار بازداشت شد. در همین سال، پس از رحلت

آیت‌الله سیدمحسن حکیم، در کنار جمعی از علما برای تثبیت مرجعیت امام خمینی (ره) تلاش گسترده‌ای انجام داد.

۱۳۵۰: برای پنجمین بار به زندان افتاد؛ بازداشتی که در ادامه فشارهای امنیتی رژیم پهلوی علیه روحانیون مبارز صورت گرفت.

دی ۱۳۵۳: ساواک با یورش به منزل او در مشهد، بسیاری از نوشته‌ها و یادداشت‌هایش را ضبط کرد و او را برای ششمین بار بازداشت و به زندان کمیته مشترک ضدخرابکاری تهران منتقل کرد؛ دوره‌ای که خود از آن به عنوان دشوارترین دوران حبس یاد کرده است.

۲ شهریور ۱۳۵۴: پس از ماه‌ها از زندان آزاد شد، اما تحت مراقبت دائمی ساواک قرار گرفت و از برگزاری جلسات تفسیر، تدریس، سخنرانی و حتی اقامه جماعت محروم شد.

اواخر ۱۳۵۶: رژیم پهلوی او را به ایران‌شهر تبعید کرد؛ تبعیدی که تا اوج‌گیری انقلاب اسلامی ادامه یافت.

محرم ۱۳۵۷: در روز عاشورا، سخنرانی تاریخی او در حرم مطهر امام رضا (ع) از مهم‌ترین رخدادهای نهضت اسلامی در مشهد شد.

دی ۱۳۵۷: در جریان راهپیمایی بزرگ مردم مشهد، در صف نخست مبارزان انقلاب حضور داشت.

۱۳۵۸: پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مسئولیت‌هایی چون معاونت وزارت دفاع، سرپرستی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، امامت جمعه تهران، نمایندگی امام خمینی (ره) در شورای عالی دفاع و نمایندگی مردم تهران در مجلس شورای اسلامی را برعهده گرفت.

بهمن و اسفند ۱۳۵۹: در سفری رسمی به هند، در دانشگاه‌ها، مجامع اسلامی و رسانه‌ها به تبیین آرمان‌های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس پرداخت و با نخست‌وزیر هند نیز دیدار و گفت‌وگو کرد.

۱۳۵۹: با آغاز جنگ تحمیلی، حضوری مستمر در جبهه‌های دفاع مقدس یافت و در کنار رزمندگان، مسئولیت‌های مهمی را در اداره جنگ برعهده گرفت.

۶ تیر ۱۳۶۰: در مسجد ابوتر تهران هدف سوءقصد گروهک منافقین قرار گرفت و به شدت مجروح شد، اما از این عملیات تروریستی جان سالم به در برد.

مهر ۱۳۶۰: پس از شهادت محمدعلی رجایی، با رأی مردم به ریاست جمهوری اسلامی ایران برگزیده شد و در سال ۱۳۶۴ برای دومین دوره نیز این مسئولیت را برعهده گرفت.

۱۳۶۰ تا ۱۳۶۳: ریاست شورای انقلاب فرهنگی و بازسازی ستاد انقلاب فرهنگی را بر اساس احکام امام خمینی (ره) برعهده گرفت.

۱۳۶۶: با حکم امام خمینی (ره)، ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام را پذیرفت.

۳۱ شهریور ۱۳۶۸: به عنوان نخستین رئیس جمهور جمهوری اسلامی ایران در مجمع عمومی سازمان ملل متحد سخنرانی و مواضع جمهوری اسلامی ایران را در برابر جهانیان تشریح کرد.

۲۶ تیر ۱۳۶۷: در جلسه مسئولان عالی کشور، پذیرش قطع‌نامه ۵۹۸ به ریاست او بررسی و تصویب شد و با تأیید امام خمینی (ره)، روند پایان جنگ تحمیلی آغاز شد.

۱۴ خرداد ۱۳۶۸: پس از رحلت امام خمینی (ره)، مجلس خبرگان رهبری، سیدعلی خامنه‌ای را به رهبری جمهوری اسلامی ایران برگزید. دوران رهبری او بیش از سه دهه ادامه یافت؛ دوره‌ای که با رویدادهای بزرگ داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی همراه بود. دورانی که کشور فرازنشیب بسیار داشت و موفقیت‌ها و بحران‌های بسیاری به خود دید. این دوران همراه بود با هشت سال ریاست جمهوری هاشمی‌رفسنجانی؛ هشت سال سیدمحمد خاتمی؛ هشت سال محمود احمدی‌نژاد؛ هشت سال حسن روحانی و سه سال سیدابراهیم رئیسی و مسعود پزشکیان که اکنون رئیس جمهور ایران است. دورانی که با تحریم‌های ظالمانه آمریکا به خصوص برای مقابله با تلاش ایران در راستای حفظ حق خود برای غنی‌سازی اورانیم از دهه ۸۰ شرایط سخت اقتصادی کم‌کم بر کشور حاکم شد و آثارش با آغاز دهه ۹۰ خود را نمایان کرد. دوران دشواری که به یک جنگ تحمیلی ۱۲ روزه در خرداد ۱۴۰۴ ختم شد و سپس جنگ رمضان که با شهادت ایشان در بیت و در کنار خانواده آغاز شد. در بیش از سه دهه رهبری ایشان، کشور بحران‌های مختلفی را از سرگذراند؛ در نهایت با هدایت و تدبیر ایشان جمهوری اسلامی از همه بحران‌ها عبور کرد.

اسفند ۱۴۰۴: شهادت نهم اسفند در پی حمله هوایی به تهران، رهبر انقلاب اسلامی به شهادت رسید و اکنون پرچم انقلاب به دستان فرزند ایشان آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای سپرده شده است.

تیر ۱۴۰۵: برنامه بدرقه رهبر شهید طی یک هفته در تهران، قم، عراق و مشهد است و تهرانی‌ها و بسیاری از مردم از شهرهای مختلف در روزهای ۱۳ و ۱۴ تیر در مصلی تهران برای وداع با رهبر شهید حاضر شدند تا روز دوشنبه ۱۵ تیر آخرین حضور رهبر شهید در تهران را با بدرقه باشکوه برگزار کنند.

حضور شخصیت‌های بلندپایه بین‌المللی در مراسم بدرقه رهبر شهید انقلاب اسلامی

شکوه یک وداع

مراسم وداع با رهبر شهید انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای، در مصلاي امام خمینی تهران، عرصه‌ای برای نمایش عظمت یک مکتب و شکوه یک پیوند عمیق فراملی بود. از ابعاد جامعه، پیکر مطهر ایشان در جایگاه ویژه‌ای در مصلی قرار گرفت و درهای مصلی به روی هیئت‌های بلندپایه بین‌المللی و هزاران تن از دلدادگان گشوده شد تا صحنه‌ای کم‌نظیر از دیپلماسی سوگواری رقم بخورد. مراسم وداع با رهبر شهید انقلاب نه تنها یک رویداد ملی، بلکه نمادی از جایگاه راهبردی ایران در معادلات جهانی بود. بر اساس اعلام ستاد بین‌الملل این مراسم، نزدیک به صد کشور با اعزام هیئت‌های رسمی و گروه‌های مردمی، در این آیین شرکت کردند. سخنگوی وزارت امور خارجه با اشاره به حضور حداقل هشت نفر از رؤسای دولت‌ها و نخست‌وزیران، ابعاد این رویداد بی‌نظیر را تشریح کرد. از همان ساعات اولیه، صف‌های بلندی از مقامات ارشد کشورهای مختلف برای ادای احترام به پیکر مطهر رهبر شهید در مصلی تهران حضور یافتند.

کاروان گسترده مقامات ارشد بین‌المللی

تنوع و سطح هیئت‌های حاضر، گویای نفوذ و احترام بین‌المللی رهبر شهید بود. در این میان، چهره‌های سرشناسی چون امام‌علی رحمان، رئیس جمهور تاجیکستان، نزار آمدی، رئیس جمهور عراق، میخائیل کاواشویلی، رئیس جمهور گرجستان و نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان با حضور خود، بر عمق روابط دوجانبه تأکید کردند. چین با اعزام مقام ارشد پارلمانی خود، جایگاه تهران را در سیاست خارجی پکن به نمایش گذاشت. کشورهای همسایه از جمله ترکیه با حضور جودت یلماز، معاون رئیس جمهور، عربستان سعودی با اعزام قائم‌مقام وزارت خارجه، قطر با حضور رئیس مجلس و عمان با حضور رئیس مجلس دولت، همگی بر نقش محوری ایران در منطقه صحنه گذاشتند. کشورهای اروپایی شرقی و آسیا مانند بلاروس، قزاقستان، ازبکستان، بنگلادش و قزاقستان نیز با اعزام وزرا و رؤسای مجالس، بر تداوم روابط دوستانه تأکید کردند.

ترکیب‌بندی میهمانان خارجی

سران کشورها، امام‌علی رحمان، رئیس جمهور تاجیکستان، نیجیروان بارزانی، رئیس اقلیم کردستان عراق؛ نزار

آمدی، رئیس جمهور عراق؛ میخائیل کاواشویلی، رئیس جمهور گرجستان از جمله سران کشورهای هستند که با حضور خود ادای احترام کردند.

نخست‌وزیران و فرماندهان ارشد: نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان؛ نخست‌وزیر و فرمانده ارتش پاکستان؛ دیگر شخصیت‌های عالی‌رتبه حاضر در این آیین بودند.

نمایندگان ویژه روسیه: دمتری مدودف، نایب‌رئیس شورای امنیت فدراسیون روسیه، به عنوان فرستاده ویژه ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور این کشور در مراسم حضور یافت.

مقامات ارشد مجالس: رؤسای مجالس کشورهای قزاقستان (مارلن مامتعلیف)، ازبکستان (نورالدین اسماعیل‌اف)، جمهوری آذربایجان (صاحبه غفاروا)، بلاروس (ایگور سرگینکو) و بنگلادش (حافظ‌الدین احمد) و وعصام‌الدین احمد محمد فرید، رئیس مجلس سنای مصر نیز با هیئت‌های همراه در مصلی تهران حاضر شدند.

جریان‌های مقاومت: محمد اسماعیل درویش، رئیس شورای رهبری حماس و هیئت همراه، همچنین معاون رئیس شورای سیاسی حزب‌الله لبنان، گروهی از حشد الشعبی عراق و اعضای تیپ فاطمیون با حضور خود بر همبستگی جبهه مقاومت با انقلاب اسلامی تأکید کردند.

دیگر مقامات: وزیران امور خارجه جمهوری کنگو، بورکینافاسو و نیکاراگوئه، رئیس مجلس دولت سلطنت عمان (شیخ عبدالملک بن عبدالله الخلیلی)، و احمدمسعود، رهبر گروه مقاومت افغانستان نیز از جمله شخصیت‌هایی بودند که با حضور در مصلی، بار دیگر بر دوستی و پیوند عمیق با ملت ایران صحنه گذاشتند.

وداع فرماندهان و تأکید بر ادامه راه

سران قوا هم با حضور خود در مصلی به ادای احترام به مقام رهبری پرداختند. در ساعات ابتدایی روز جمعه، فرماندهان ارشد نیروهای مسلح ایران نیز با حضور در مصلی، با فرمانده شهید کل قوا وداع کردند. سرلشکر خلبان علی عبداللهی (فرمانده قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا)، سرلشکر حاتم‌ی (فرمانده کل ارتش)، سردار رادان (فرمانده انتظامی کل کشور)، سردار ابن‌الرضا (سرپرست وزارت دفاع) و امیر درباردار سیاری (رئیس ستاد و معاون هماهنگ‌کننده ارتش)، حضور سردار سیدمجید موسوی و سایر فرماندهان با تأکید بر تداوم نقشه راه فرمانده شهید در صنایع دفاعی، بار دیگر بر عزم راسخ خود برای ادامه مسیر استقلال‌خواهانه و عزت‌مندان نظام تأکید کردند.

مراسم وداع با رهبر شهید انقلاب اسلامی، که با حضور پرشور و بی‌نظیر مردم و شخصیت‌های داخلی و خارجی همراه است، پیام‌آور این حقیقت است که راه و آرمان‌های آن پیر سفرکرده، همچنان در قلب و اندیشه آزادی‌خواهان جهان زنده و جاویدان خواهد ماند. این رویداد عظیم، در تاریخ معاصر ایران و جهان اسلام بی‌نظیر توصیف شده است.